

SÖKANDE

Sörviks Måleri AB, 556367-1675
Sörvik 185
833 95 Strömsund

MOTPART

Strömsunds kommun
Box 500
833 24 Strömsund

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Strömsunds kommun (kommunen) genomför upphandlingen Hantverks-tjänster med dnr 2018-007. Upphandlingen genomförs genom förenklat förfarande enligt reglerna för entreprenadupphandlingar i LOU. Tilldelningsbeslut fattades den 14 november 2018. Anbudet från Sörviks Måleri AB (bolaget) uteslöts vid kvalificering med motiveringen att anbudsformuläret inte var komplett ifyllt då ombud och namngiven referens saknades.

YRKANDEN M.M.

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar som det får förstås att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska rättas alternativt att den ska göras om. Till stöd för ansökan anför bolaget i huvudsak följande. Kommunen har förkastat bolagets anbud, som ett av två skäl anges att en ofullständig referens har lämnats in. Bolaget har så sent som 2015 haft avtal med kommunen. Den referens som fanns att återropa slutade sin anställning 2016, ett år efter det att avtalet med bolaget upphörde. Bolaget anser att det skapar något av ett omöjligt förhållande eftersom det finns en för kommunen trovärdig referens men ingen som bolaget längre kan referera till. Kommunen hänvisar till avsnitt 3.1.3 Krav på erfarenhet i upphandlingsdokumenten, att liknande uppdrag ska kunna styrkas som längst två år bakåt i tiden. Med ett sådant krav utestängs företag och personer som kanske gjort annat de senaste två åren, t.ex. haft andra jobb, varit sjuka eller befunnit sig utomlands. Bolaget ifrågasätter om kommunen kan ställa sådana krav.

Vidare har kommunen påpekat att en signatur för ombud saknas, vilket är helt korrekt. Bolaget hänvisar här till slarvfel, helt och hållet beroende på datorovana. Kommunen kunde med en inte allt för stor ansträngning och utan att det skulle tagit mycket tid ha ringt till bolagets kontaktperson som är samma som ombudet. Då kunde situationen ha lösts utan att anbudet förkastades vilket hade varit till fördel för båda parter. Bolaget är ett enmansfö-

retag och all företagsadministration och frågor som rör detta kan därför härledas till företagsledaren. Detsamma gäller frågor om erfarenhet hos arbetsledande personal. Kommunen menar att det varit en möjlighet, men ingen skyldighet, att enligt 4 kap. 9 § LOU begära in kompletterande uppgifter. Bolaget anser sig inte ha framfört några önskemål om att få lämna kompletteringar i efterhand utan menar att det vid anbudsöppnandet gått bra att t.ex. ringa. Även om kompletterande uppgifter begärts in så hade inte det påverkat anbudets utformning eller pris, därför hade det inte lett till särbehandling av bolaget.

Kommunen bestrider begäran om överprövning och anför i huvudsak följande. Upphandlingen och utvärderingen av anbudet har i alla avseenden följt LOU. Kommunen har bedömt bolagets anbud utifrån de krav som ställts i upphandlingsdokumenten och anbudsformuläret och kommit fram till att anbudet inte är komplett och att det inte skulle vara förenligt med principen om likabehandling att tillåta komplettering av anbudet.

Bolaget har lämnat en ofullständig referens eftersom bolaget angivit en text i en av de två referensrutorna som inte uppfyller kravet i upphandlingsdokumenten. Det saknas specifika årtal, beskrivning, uppdragsgivare och namn på kontaktperson med kontaktuppgifter. Meningen med referenstagningen är att kommunen ska kunna bedöma om leverantören uppfyller de krav som angivits i upphandlingsdokumenten om krav på erfarenhet hos arbetsledande personal. Angivna referenser ska kunna kontaktas. Det stämmer att bolaget tidigare haft avtal med kommunen. Det är dock inte förenligt med principen om likabehandling att acceptera att bolaget på grund av tidigare avtalsrelation inte behöver fylla i den information som krävts av samtliga anbudsgivare. Även om kommunen skulle ha gjort en annan bedömning så är det över två år sedan bolaget hade avtal med kommunen och enligt avsnitt 3.1.3 Krav på erfarenhet i upphandlingsdokumenten ska referenserna styrka anbudsgivarens erfarenhet av liknande uppdrag under de senaste två åren.

Det finns i upphandlingsdokumenten eller i anbudsformuläret inga krav på att referensen ska vara från någon särskild typ av uppdragsgivare och det finns därmed inga krav på att det ska vara referenser från kommunen.

Bolaget uttrycker en önskan om att kommunen skulle ha kontaktat bolaget om de uppgifter som saknades. Kommunen tolkar detta som en önskan om att få komplettera anbudet efter att anbudstiden gått ut, vilket inte är förenligt med LOU. Ett anbud som lämnas i en upphandling ska vara komplett och fullständigt och innehålla allt som den upphandlande myndigheten har ställt krav på i upphandlingsdokumenten. Det finns en möjlighet, men ingen skyldighet, för den upphandlande myndigheten, att enligt 4 kap. 9 § LOU komplettera, förtydliga och rätta uppenbara fel i en lämnad ansökan eller ett lämnat anbud, om det kan ske utan risk för särbehandling. Att i efterhand låta bolaget komplettera anbudet med referenser skulle ha gett bolaget ytterligare tid att hitta och kontakta referenser vilket skulle vara särbehandlande mot övriga anbudsgivare och inte förenligt med likabehandlingsprincipen.

Bolaget har bekräftat att fältet ombud längst ner i leverantörsförsäkran inte fyllts i. Leverantörsförsäkran är ett intygande av att företaget uppfyller kraven enligt lagstiftningen när det gäller leverantörskvalificering. Kommunen har i upphandlingen arbetat med att förenkla så mycket som möjligt inom ramen för LOU och begär inte att anbud ska undertecknas för hand. Istället ska anbudsgivaren i ombudsfältet ange den som intygar att de krav som ställs på anbudsgivaren som leverantör är uppfyllda. Kommunen anser därför att fältet ombud ska vara ifyllt redan vid anbudslämnandet och det står även längst upp i anbudsformuläret att alla frågor och påståenden måste besvaras.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och

icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör rättar en felskrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören. Myndigheten får också tillåta eller begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar en sådan handling. En sådan åtgärd ska vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet (4 kap. 9 § LOU).

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling (20 kap. 4 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Utredningen i målet

Av upphandlingsdokumentet framgår bl.a. följande:

Upphandlingsdokument avseende Hantverkstjänster

3 SÅHÄR PRÖVAS ANBUDEN

3.1.2 Krav på kapacitet

Anbudsgivaren ska ha kapacitet att ta på sig uppdrag som omfattas av upphandlingen. Det är tillåtet, och uppmuntras, att för små företag åberopa andra företags kapacitet, inklusive den personal som menas under nästa punkt, 3.1.3 Krav på erfarenhet, under förutsättning att anbudsgivaren bifogar en kopia av ett samarbetsavtal mellan företagen där det framgår att det andra företaget bekräftar att deras personal kommer att ställas till förfogande till anbudsgivaren.

3.1.3 Krav på erfarenhet

Erfarenhet

Anbudsgivarens arbetsledande personal (platschef eller motsvarande) ska ha erfarenhet av liknande uppdrag under de senaste två åren. Referensuppdrag anges i anbudsformuläret.

I begreppet liknande uppdrag ska ha ingått erfarenhet av:

- Arbete inom det yrkesområde som anbud lämnas
- Tolkning och förståelse av ritningar och/eller beskrivningar
- Samordnad arbetsplats där flera entreprenörer arbetat tillsammans

Beställarna kan komma att kontrollera de angivna referenserna med avseende på ovanstående om inte egen erfarenhet av anbudsgivaren finns sedan tidigare där ovanstående erfarenheter ingått.

ANBUDSFÖRMULÄR – ramavtal Målningsarbeten 2018-007

STRÖMSUNDS HYRESBOSTÄDER

Nedanstående skallkrav måste uppfyllas för att anbudsgivaren skall vara kvalificerad för anbudsutvärdering. Om kraven inte uppfylls eller accepteras kan anbudet komma att förkastas. OBS! Eventuella handlingar som visar riktigheten i nedanstående uppgifter kommer efterfrågas tidigast vid utvärdering. Alla frågor och påståenden måste besvaras.

Referensuppdrag enligt Upphandlingsdokumentet 3.1.2 Krav på erfarenhet.

Ange årtal, kort beskrivning, uppdragsgivare och kontaktperson med telefon och/eller e-postadress. (max två stycken)

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp denna lagstiftning samt att den som begär överprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande myndighetens brott mot LOU. I upphandlingsmål gäller som huvudprincip att domsto-

len är bunden av vad parterna anfört. Den part som gör gällande att en upphandling är felaktig ska därför på ett klart sätt ange vilka omständigheter han grundar sin talan på (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Det har enligt förvaltningsrättens mening inte kommit fram något i målet som visar att det obligatoriska kravet på att anbudsgivaren ska lämna referenser från liknande uppdrag som utförts som längst två år bakåt i tiden på något vis skulle vara oskäligt. Förvaltningsrätten finner inte annat än att kravet i fråga är tydligt utformat och att det måste anses vara relevant för upphandlingen.

Av likabehandlingsprincipen följer att en upphandlande myndighet inte kan efterge eller bortse från obligatoriska krav som uppställts i upphandlingsdokumenten. Högsta förvaltningsdomstolen har i avgöranden den 20 maj 2016 (HFD 2016 ref. 371 och II) också gett uttryck för ett strikt upprätthållande av uppställda obligatoriska krav.

I den aktuella upphandlingen har det utgjort ett obligatoriskt krav att lämna referenser samt att för dessa ange årtal, kort beskrivning, uppdragsgivare och kontaktperson med telefon och/eller e-postadress. Det har också varit obligatoriskt att anbudsgivaren i fältet ombud längst ner i leverantörsförsäkringen ska fylla i namnet på den person som intygar att företaget uppfyller kraven enligt lagstiftningen när det gäller leverantörskvalificering. Förvaltningsrätten konstaterar att kommunen och bolaget är eniga om att uppgifter som varit obligatoriska saknats i bolagets anbud. Bolagets anbud har därför enligt förvaltningsrättens bedömning inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav i upphandlingsdokumenten. Det har således varit korrekt att utesluta bolaget.

Förvaltningsrätten finner sammantaget att det bolaget anført inte visar att kommunen har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU vid den aktuella upphandlingen. Några skäl att ingripa mot upphandlingen finns således inte. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05).

Robert Dalman
rådman

Målet har föredragits av föredragande juristen Erika Nyman Jonsson.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.